

**KAMU BİNALARI: ENGELLİLERİN DONATI ve MOBİLYA KULLANIMINA
YÖNELİK YAŞAM ANALİZİ
(Lisans Tezi)**

**Ahmet Mustafa ÖZTÜRK
Ramazan BÜLBÜL**

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ

Haziran 2015

ÖZET

Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre "Yaşam, özgürlük ve kişisel güvenlik her insanın hakkıdır" yine Engelli Kişilerin Hakları Bildirgesi'ne göre "Engelli kişiler diğer insanlarla aynı kişisel ve siyasal haklara sahiptir" ibareleri ve T.C. Anayasasının 12. maddesine göre "Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir" ibareleri doğrultusunda her engelli veya engelsiz insanın yaşam hakkı olduğudur. Gelişmiş ülke örneklerinde eşitlik kavramının etkisiyle engelli bireylerin yaşam koşullarının ve sosyal hayatlarının geliştirilmesine yönelik hizmetler sunulmakla birlikte fiziksel engelli bireylerin de diğer bireyler gibi ihtiyaçlarını kendilerinin karşılayabileceği düşünülüp herkes tarafından kullanılacak ortamlar oluşturulmaktadır. Ancak gelişmekte ve gelişmemiş ülke örneklerinde engeli insanların önlerine konan yasal, mimari ve iş dünyasındaki engellilerin yaşam haklarını kullanmasında engel olduğu düşünülmektedir.

Buradan hareketle bu çalışmada, gelişmekte olan ülkeler kategorisinde yer alan ve Avrupa Birliğine aday ülke Türkiye'de yaşayan engelli bireylerin yaşam hakkı kavramı çerçevesinde yaşam kalitesi, iç ve dış mekânlarda kullanım kolaylığı veya zorluğu tespit edilerek yaşamlarının analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda başkent Ankara alan çalışması olarak seçilmiş ve bu kentte ki yaşayan, çalışan tekerlekli sandalye

kullanıcıları ile görme engelli bireylere dört farklı kurumunda anketler uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre konut donatı elemanları, mobilya, çevre, yol, sosyal tesisler gibi etmenlerin ve iç-dış mekânlarda yapılan düzenlemelerin görme engelli bireyler ile tekerlekli sandalye kullanıcılarının kullanımlarında engeller oluşturduğu, hayatlarını zorlaştırdığı ve yaşam kalitelerini sınırlayarak yaşam haklarının kullanılmasında engel olduğu, engelsiz hizmet vermek amacıyla inşa edilen bir kamu kurumunun ise engelleri ortadan kaldırarak engelli bireylere verilen hizmetlerde memnuniyet verici sonuçlar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Görme Engelli Bireyler, Tekerlekli Sandalye Kullanıcıları, Yaşam Hakkı, İç ve Dış Mekân, Kamu Binaları

Sayfa Sayısı : 50

Tez Yöneticisi : Doç. Dr. Hamza ÇINAR

TEŞEKKÜR

Çalışmalarımız boyunca yardım ve katkılarıyla bizleri yönlendiren danışmanımız Doç. Dr. Hamza Çınar'a, araştırmalarımız esnasında yardımlarını esirgemeyen Ankara Batı Adliyesi İdari İşler Müdürü Sakine Özkan hanımefendiye, Ankara Adliyesi İdari İşler Müdürü Vedat Beye ve anket çalışmamıza katılan tüm kamu çalışan personellerine ve ziyaretçilerine, Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği hocalarımıza ve görevli teknik personellere, 2014-2015 eğitim öğretim sürecinde mühendislik tamamlamayı kazanıp beraber mesai harcadığımız arkadaşlarımıza ve var gücü ile bize destek olan değerli dostumuz, arkadaşımız Nurettin Gökbulut' a teşekkür ederiz.